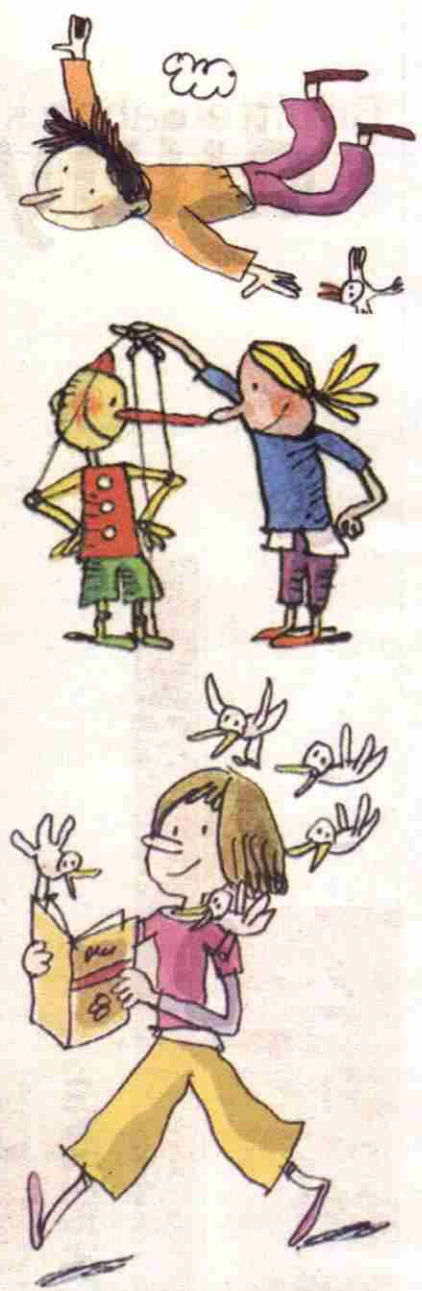

'Çıtır Çıtır Felsefe' dizisi sadece bakış açısıyla değil, güzel resimleriyle de çocukların ilgi odağı oluyor (sağda). Dizinin son kitabı ise çocukları çevre sorunları hakkında düşünmeye davet ediyor...

Brigitte Labbe İstanbul'da!

Fransa'nın hemen her yerinde, zaman zaman da yurtdışında çocuklarla felsefe sohbetleri düzenleyen Brigitte Labbe, Güneşli Kitaplığı'nın davetlisi olarak 25-27 Ekim tarihleri arasında İstanbul'a geliyor. İstanbul ziyareti süresinde yazar kitaplarını yayımlandığından beri düzenli olarak eğitimde kullanan FMV Özel Ayağaza Işık İlköğretim Okulu'nda ve TED İstanbul Koleji'nde çocuklarla birlikte tartışma programları düzenleyecek.

ÖZGÜR ÇINAR

Brigitte Labbe 26. İstanbul Kitap Fuarı kapsamında da hem çocuklar hem anne babalar hem de eğitimcilerle bir araya gelecek. 26. İstanbul Kitap Fuarı kapsamında ise 27 Ekim Cumartesi günü, 3. Salon 109 no.lu Güneşli Kitaplığı standında 15:00-16:00 saatleri arasında düzenlenen imza saatinin ardından, 16:30'da Karadeniz Salonu'nda günlük yaşam, felsefe ve çocuklar üzerine özel bir sunum gerçekleştirecek. Konferansın başlığı, "Çocuklara Felsefe Okutmak: Çıtır Çıtır Felsefe".

Yaşamı ve dünyanın işleyişini anlamaya çalışan çocuklara, temel kavramları doğru sorular sorarak düşündüren, 10 kitaplık Çıtır Çıtır Felsefe dizisi, yayımlandığı bütün ülkeler gibi ülkemizde de büyük ilgi gördü. Eylül 2006-Haziran 2007 arasında her ay bir kitabı yayımlanan dizi, bugüne kadar 70.000 adet satış rakamına ulaşarak önemli bir başarı elde etti. Türkiye genelinde birçok okulda, özellikle 4, 5 ve 6. sınıf öğrencileri tarafından sevil-

rek okunan Çıtır Çıtır Felsefe dizisi, çocuklar için "hayatı anlatan kitaplar" olarak tanımlanıyor ve her geçen gün daha çok çocuk tarafından okunuyor. Brigitte Labbe çocuklarla karşılıklı gerçekleştirdiği söyleşilerde amacının, "bilen yetişkin" rolünden sıyrılıp çocuklarla birlikte olmak, beraber şaşırarak, heyecanlanmak ve sorgulamak olduğunu dile getiriyor. Kitapların bir "kullanım kılavuzu" olmadığı önemli olanın herkesin anlatılanları kavraması ve onlar sayesinde de, eleştirel bir zeka geliştirmelerini beklediğini belirten yazarla dizinin başarısı ve İstanbul yolculuğu öncesinde kısa bir söyleşi yaptık.

Çıtır Çıtır Felsefe dizisi, çocuklarımızı hem felsefeyle, hem de edebiyatla ve kitaplarla buluşturmanın noktasında çok önemli bir başarı gösterdi. Çocuklarda kitap okuma keyfi yaratmak bizi özellikle sevindiriyor. Sizce çocuğun felsefeyle buluşmasında edebiyatın ve didaktizmden uzak kurguların rolü nedir?

Çocuklarla ahlakçı ifadeler ve dogmalar olmaksızın, onu kesin bir yere zorla var-

dırmaya çalışmadan, içtenlikle konuşulduğunda; çocuk da yetişkindeki o paylaşma isteğini fark ederse, kendisine saygı duyulduğunu hisseder. Belki de bu histir onu felsefeye yönelten. Kendini saygı duyulan bir birey olarak gördüğünde özsaygısı da artacaktır. Çıtır Çıtır Felsefe dizisiyle yaşanan da budur aslında. Çocuk kendine saygı duyulduğunu hisseder, kendisini bu özsaygıyı artıracak şeyler düşünürken görür ve duyar. İşte bu noktada kazanmışızdır! Çocuk, okuma ve kitap sayesinde büyük bir zevk alınacağını, düşüncelerinde ilerleyebileceğini görür. Çünkü, o da etkin bir bireydir. Hiçbir şeyi edilgen bir biçimde kabul etmemektedir. Kendi özerkliğinde, farklı öğeleri yakalayıp kendi kendine sorular sorar.

Diziyi okuyan ebeveyn ve eğitimciler, bize sık sık kitaplardan öğrendikleri pek çok şey olduğunu ifade ediyorlar. Çünkü kitaplarınız, bugüne dek sorulan soruların veya öne sürülen tezlerin bir özeti olmaktan öteye gidiyor, yepyeni bakış açıları öneriyor. Hem kendi ülkenizde hem (bildiğiniz kadarıyla) diğer ülkelerde yetiş-

kinlerin diziyi yaklaşımını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Birçok yetişkin bu kitapları şaşkınlıkla karşıladı. Bence bunun nedeni, bir önceki soruda da bahsettiğimiz gibi, felsefenin o son derece olumsuz imajından ileri geliyor. Felsefeyi anlayamayacağımız bir şeymiş gibi görüyoruz. Dizinin kitaplarını okuduktan sonra gelip de bana "Bu, gerçek felsefe mi?" diye soran yetişkinler de oldu. Ben de onlara dedim ki, "Bana bu soruyu soruyorsunuz, çünkü şimdi anladınız!" Bu çok önemli, çünkü felsefi bir metni anladığımız zaman, kendi kendimize "Bunu ben anladığıma göre, bu gerçek felsefe olamaz," diyoruz. İnsanların kafasına felsefenin anlaşılabilir bir şey olduğu inancı yerleşmiş durumda. Bence, pedagojik bir çalışma gerçekleştirildiği zaman, ki benim yazmamdaki amaç da bu, felsefi fikirleri aktarabilmek için bir çaba gösterildiği zaman, Kant'ın, Wittgenstein'in, Nietzsche'nin ortaya koyduğu kavramları erişilebilir hale getirmek pekâlâ da mümkün. Bu öyle bir çeviri çalışması olmalı ki, kavramları anlaşılabilir hale getirmeli,

Brigitte Labbe kimdir?

Brigitte Labbé uzun süre iletişim sektöründe görev aldıktan sonra, Michel Puech'ün Paris, Sorbonne Üniversitesi'nde verdiği felsefe derslerini izledi ve çalışmalarını, karışık felsefi kavramları çocuklara aktarabilmek üzerine yoğunlaştırdı. Çok dogmatik bulunduğu felsefe alanına duyduğu tepkiyle kaleme aldığı Çıtır Çıtır Felsefe dizisinde, çocuklar için felsefenin sürekli kendini yenileyen bir sorgulama olduğunu göstermek istedi.1990'lı yıllarda yaptığı çalışmalar sonucu 2000 yılında ilk kitapları yayımlanan dizi tüm dünyada büyük ilgi gördü.

ama anlamlarını yok etmemeli. İşte bu noktada, bir şeyi herkesin anlayacağı dile çevirirken, yani daha "basit" bir hale getirirken "basitçi" davranmamak çok önemli! Bir şeyi basit hale getirmenin tehlikeli yönü budur! Bir felsefe profesörüyle birlikte çalışmamın nedeni de bu: Basit bir biçim yakalamaya çalışırken temel olanı kaybetmemek. Ülkenizde yayımlanan kitaplarda Michel Puech'le, diğer kitaplarda da Pierre-François Dupont-Beurier'yle birlikte çalıştım. Evet, burada anlatılan şey felsefe, ama onu erişilebilir hale getirmek için çok çalışılması gerekiyor.

Anlaşmazlık olur, çatışma asla

Dizinin çocuklarla büyükler arasında iletişimin gelişmesinde doğrudan bir katkısı olduğunu gözlemlediniz mi? Nesiller arası iletişim, çocuklar kadar, büyükler için de çok önemli, değil mi?

Bence bu sorular yediden yetmiş yediye herkesi ilgilendiriyor. Çünkü bunlar çok temel, dolayısıyla da yaşı olmayan sorular. Yaşı olan şey, bu soruların nasıl sorulduğu, onlardan nasıl bahsedildiğidir. Yoksa sorular, soru sormak, sorgulamak, bunlar sonsuzdur. İnsan, doğduğu günden öleceği güne kadar, neden dünyada olduğuna, ölümün niçin var olduğuna, neden

bunca haksızlığın yaşandığına dair kendi kendine hep sorular sorar. Bu gibi soruların bir yaşı olmadığı için de, çocuklar, ilköğretim çağındakiler, ebeveynler, hatta büyüklerimiz hep bu sorular çevresinde toplanırlar. Dolayısıyla dizinin kitapları, aslında bu sorular üzerine tartışma yaratmak için yalnızca bir bahane, bir başlangıç noktası, bir vesile oluyor. Birbirinden farklı hayatlarımızda hep yapacak işlerimiz, ödevlerimiz, bir şeylere acelemiz olduğu için, bu tip vesilelerimiz pek olamıyor. Çıtır Çıtır Felsefe de aile içinde veya okulda bu tip sohbetleri başlatacak anlar yaratıyor.

Bu anlara, birlikte yaşanan keşif anları diyebilir miyiz?

Aslında bu tam olarak bir keşif değil, çünkü bu sorular Çıtır Çıtır Felsefe'den önce zaten vardı. Buna daha çok birlik-

te düşünme diyebilirim. Bu soruları çocuklara keşfettiren olarak görmüyorum kendimi, çünkü bu sorular çocuklarda zaten var. Onlar bu sorulara sahip olmak için Çıtır Çıtır Felsefe kitaplarını beklemediler. Yetişkinlerde de var bu sorular, ama bazen gündelik yaşamları ve zorunluluklarının içinde boğuluveriyorlar. Bu kitaplara dalmak da, bu soruları sorma ve paylaşma isteğini yeniden uyandırıyor.

Bu etkinlikler süresince, çocuklar arasında fikir zıtlıkları, anlaşmazlıklar da yaşanıyor mu? Karşıt düşünceler, itirazlar çatışıyor mu?

Anlaşmazlıklar, mutlaka. Ama çatışma, hayır. Sorunuz oldukça ilginç, çünkü bundan 4-6 ay kadar önce dizinin "D'accord ou pas d'accord" (Anlaşma ve Anlaşmama) adlı kitabı yayımlandı. Ne mutlu ki, anlaşmazlıklar yaşanıyor ve bu anlaşmazlıklar düşünceyi ilerletiyor. Eğer herkes aynı fikirde olsaydı, dünya düz ve boş bir yere dönüşürdü. Çocuklar

arasında birçok anlaşmazlık yaşanıyor ve bu anlaşmazlıklar üzerine düşünceyi geliştiren tartışmalar gerçekleşiyor. İlginçtir ki, çocuklar anlaşmazlıkların aslında çatışma olmadığını, ama yalnızca farklı bakış açıları olduğunu görüyorlar. Herkes farklı bir noktada bulunuyor, bulunduğu noktadan manzarayı farklı görüyor. Böylece bu tartışmalar anlaşmaz-

lık kavramının deneyimlenmesini ve bu anlaşmazlıkların çatışmaya dönüşmesi için hiçbir neden olmadığını anlaşılmasını sağlıyor. Tabii ki bu etkinlikler süresince, kitleniz çocuklar olduğu için, her noktaya hassasiyetle yaklaşmanız çok önemli. Bu durum, sadece hepimizin bildiği "din", "aile içi şiddet" gibi kendiliğinden hassas konular için geçerli değil; her konu ve durum için geçerli.

Çocuklar insanlar arasındaki anlaşmazlıkların aslında çatışma değil yalnızca farklı bakış açıları olduğunu görüyorlar. Herkes bulunduğu noktadan manzarayı farklı görüyor.

Doğa Ve Kirlilik

Brigitte Labbe
Çıtır Çıtır Felsefe
Günışığı Kitaplığı

